

HRVATSKA

RAJKO ŠOBAT

S otvorenja Središnje deponitarne knjižnice NATO-a za RH

Konferencija o sigurnosti

ZAGREB – Pomoćnik glavnog tajnika NATO-a Jean Fournet otvorio je u četvrtak na Fakultetu političkih znanosti Sveučilišta u Zagrebu Središnju deponitaru knjižnicu NATO-a za RH. Knjižnica je otvorena u sklopu međunarodne konferencije »NATO nakon Istanbula - sigurnost u jugoistočnoj Europi«, koju je od 18. do 20. studenoga organiziralo u Zagrebu Atlantsko vijeće RH u suradnji s NATO-om.

Na konferenciji će, osim predstavnike NATO-a Jeana

Fourneta i Zoltana Rabajia, šefa odjela za jugoistočnu Europu u NATO-u, govoriti generalni tajnik Udruge atlantskih vijeća Troels Froiling. Na konferenciji će, o suvremenim problemima zemalja koje očekuju poziv za članstvo u NATO-u, govoriti hrvatski ministar obrane Berislav Rončević i ministar obrane Makedonije Vlado Bučkovski, a o mogućnostima ulaska Srbije i Crne Gore u Partnerstvo za mir srbijanski ministar obrane Prvoislav Davinić. T. T.

Čobanković: Zaštitit ćemo Hrvatsku od uvoza loše hrane

OPATIJA – »Veterinarstvo u Hrvatskoj je na razini ostalih zemalja u okruženju, a prilagodba zakonodavstvu EU-a dodatno će povećati razinu tih standarda. Novi zakoni omogućit će zaštitu od prevelikog uvoza, osobito nekvalitetne hrane«, rekao je u četvrtak ministar poljoprivrede, šumarstva i vodnog gospodarstva Petar Čobanković, otvarajući Treći hrvatski veterinarski kongres, u čijem će radu, od 17. do 20. studenoga u Opatiji, sudjelovati oko 400 od 2500 veterinaru. Pokrovitelj skupa je predsjednik RH Stjepan Mesić.

Najteže područje u prilagodbi standardima EU-a upravo je veterinarstvo. Povećana proizvodnja mlijeka, mesa, voća, povrća i maslina strateške su odrednice razvoja poljoprivrede i stočarstva. Čobanković je kao pozitivne primjere izdvojio Luru i Vindiju, jer će svaka od tih tvrtki uložiti u stočarstvo 50 milijuna eura. Naglasio je da u Hrvatskoj ima posla za svih 2500 veterinaru i da uvedene mjere, poput zabrane cijeljenja protiv svinjske kuge, nisu usmjerene protiv njih, već prema zaštiti zdravlja potrošača.

Ljiljana Mamić Pandža

Stručnjaci iz Washingtona u jasenovačkom muzeju
Zločini u ustaškom logoru bit će temelj za učenje o ljudskim pravima

Djelujući u sklopu novog stalnog postava Memorijalnog muzeja, obrazovni će centar biti mjesto, gdje će se posjetiteljima na suvremeni način predstaviti strahote nekadašnjeg ustaškog logora u Jasenovcu

JASENOVAC – Pripremajući se za predstavljanje novog izložbenog postava u sklopu kojeg će djelovati i budući obrazovni centar, kustosi Spomen-područja Jasenovac već duže surađuju sa sličnim ustanovama u Europi te sa stručnjacima američkog Muzeja holokausta u Washingtonu, čije predstavnice Lynn Williams i Shari Werb s Odjela za obrazovanje tog američkog muzeja ovih dana borave u Jasenovcu u Zagrebu. Zadatak im je zajedno s domaćinima osmisлити program budućeg obrazovnog centra jasenovačkog memorijala.

Djelujući u sklopu novog

stalnog postava Memorijalnog muzeja, obrazovni će centar biti mjesto, gdje će se posjetiteljima na suvremeni način predstaviti strahote nekadašnjeg ustaškog logora u Jasenovcu.

»Cilj obrazovnog centra je omogućiti posjetiteljima formiranje vlastitog stava o genocidu i stradanjima u ustaškom logoru u Jasenovcu, što će biti temelj za učenje o ljudskim pravima«, rekla je Vjesniku ravnateljica Spomen-područja Jasenovac Nataša Jovičić. Ona je, s gošćama iz Amerike, o tom projektu, ciljevima i suradnji tih dvaju muzeja na području muzeologije, ali i obrazo-

vanja izvijestila pomoćnika ministra znanosti i obrazovanja dr. Radovana Fuckska i djelatnike Uprave za međunarodnu suradnju tog ministarstva.

Gošće iz Washingtona posjetile su opatijsku Gimnaziju Eugena Kumičića u kojoj se već tri godine, u sklopu izvaninstitucionalnih aktivnosti, uči o holokaustu.

U Spomen-području Jasenovac nadaju se da će novi stalni postav biti predstavljen javnosti u povodu Dana antifašizma iduće godine kad će proraditi i obrazovni centar.

Zdravko Sever

RAJKO ŠOBAT

»Kameni cvijet« Bogdana Bogdanovića na mjestu nekadašnjeg ustaškog logora u Jasenovcu

Borba protiv ovisnosti u Splitsko-dalmatinskoj županiji

Splitu šesto mjesto na crnoj ljestvici narkomanije u Hrvatskoj

Najnovija istraživanja pokazala su da se narkomani mogu pronaći i među djecom koja pohađaju završne razrede osnovne škole / Dobna granica prvog uzimanja droga ipak je ostala u hrvatskom prosjeku, što znači da su prva »kačenja« najčešće u dobi od 19 i 20 godina / Lani je u Splitu bilo 126,6 ovisnika na 100.000 stanovnika, Istra je prednjačila sa 282,1 ovisnikom, a varaždinsko područje imalo je najmanje narkomana na 100.000 stanovnika, samo 71,4

Mira Jurković

SPLIT – U Splitsko-dalmatinskoj županiji čak je 2870 registriranih ovisnika o teškim drogama, a 60 posto ih je u Gradu Splitu. Radi prave slike stanja ovisnosti, registrirani broj narkomana treba pomnožiti s dva ili tri. Iako su podaci alarmantni, na splitskom se području smanjio broj heroinskih ovisnika, ali povećao broj konzumenata kokaina, ecstasyja, speeda i ostalih amfetaminskih opijata.

Po riječima Vedrana Mar-

dešića iz Službe za borbu protiv ovisnosti Grada Splita, najnovija istraživanja pokazala su da se konzumenti opijata mogu pronaći i među djecom završnih razreda osnovne škole. Međutim, dobna granica prvog uzimanja droge ostala je u hrvatskom prosjeku, što znači da su prva »kačenja« najčešće u dobi od 19 i 20 godina. »Stopa smrtnosti narkomana nije stabilan epidemiološki pokazatelj, ali podaci pokazuju da na našem području godišnje prosječno umre 10-20 ovisnika. U 60 posto slučajeva

uzrok smrti je predoziranje, devet posto ih se ubije, a u 11 posto slučajeva razlog smrti je nepoznat«, istaknuo je Mardešić.

Osamdesetih i devedesetih godina, Split je brojem ovisnika o teškim drogama bio jedan od vodećih gradova u Hrvatskoj. Crnom narkomanskom ljestvicom penjaio se munjevitom brzinom sve dok nije zauzeo prvo mjesto. Tek prije sedam godina zabilježeno je opadanje broja registriranih ovisnika, pa je Split sad na šestome mjestu na toj ljestvici. Veliku ulogu

u borbi protiv ovisnosti imale su gradske službe i građanske udruge, koje su učinkovitim projektima senzibilizirale javnost i navele velik broj mladih na razmišljanje o štetnosti konzumacije droga.

»Po raširenosti ovisnosti, Split je sad u hrvatskom prosjeku, koji iznosi 127,4 narkomana na 100.000 stanovnika. Lani je u Splitu bilo 126,6 ovisnika na 100.000 stanovnika, Istra je prednjačila sa 282,1 ovisnikom, a varaždinsko područje imalo je najmanje narkomana na 100.000 stanovnika, samo 71,4«, istak-

nuo je Mardešić. Napomenao je da je kvalitetan splitski gradski program za uklanjanje zdravlja i sprječavanje ovisnosti izrađen na osnovi medicinskih modela uz poštivanje potreba zajednice.

»Terapijske zajednice su gotovo najveća snaga u borbi protiv ovisnosti i treba ih podržavati, ali ne bježimo ni od nekih drugih modela. Važno je da zajednica spozna težinu problema i da se svi uključimo u mukotrpnu, ali isplativu bitku za bolje sutra«, ustvrdio je Mardešić.

VIJESTI

Zaštita od katastrofa

PLITVIČKA JEZERA – U organizaciji MUP-ove Uprave za zaštitu i spašavanje, u četvrtak je u plitvičkom hotelu »Jezero« završio dvodnevni sastanak delegacija Mađarske, Slovenije i Hrvatske o suradnji radi zaštite od prirodnih i civilizacijskih katastrofa. Održan je i sastanak Stalnog mješovitog povjerenstva za provedbu Ugovora vlada RH i Mađarske o suradnji radi zaštite od prirodnih i civilizacijskih katastrofa. T. G.

Stipendije djeci Andrije Bartulića

SPLIT – Splitsko Gradsko poglavarstvo u četvrtak je odlučilo da se djeci ubijenog predsjednika splitske Hrvatske Andrije Bartulića, osnovcima Hrvuju i Anđeli, dodijele stipendije od po 400 kuna mjesečno. Stipendije će se djeci isplaćivati do kraja redovnog školovanja. Poglavarstvo će na Dragovodama dodijeliti zemljište za gradnju kuća vojnim invalidima iz Domovinskog rata Boranu Martiću, Marinu Jurčiću i Miru Mikuliću, koji su dobili stambene zajmove. Za izgradnju škole i školske dvorane, Grad je odlučio zemljište na trajno korištenje dodati i splitskoj Obrtno-tehničkoj školi. I. D.

Svečanost knjige

BUZET – Svečanost knjige priredena je u Buzetu u srijedu navečer. Knjiga »Trstenik« Alide i Alojza Čargonje, u nakladi »Reprezenta« iz Račica nedaleko od Buzeta, predstavljena je kao trajan spomenik selu na Čičariji. Nekad je u Trsteniku živjelo više od 200 stanovnika, sad u nj dolaze vikendaši, a stalno obitava jedan stanovnik. Knjigom »Trstenik« pokrenuta je biblioteka »Malahne knjige Blzetske«. J. Š.

Predbožićni spektakl

BUZET – Humanitarni estradno-sportski spektakl za vrijeme predbožićnog vikenda u Buzetu najavljen je na konferenciji za novinare u četvrtak. Po riječima organizatora Željka Lujavca i koordinатора Roberta Marušića, nastupit će, 17. prosinca, Parni valjak, a sutradan počet će dvodnevni malonogometni turnir. Sudjelovat će izbornik nogometne reprezentacije Zlatko Kranjčar, Zvonimir Boban, Davor Šuker, Miroslav Čiro Blažević i drugi, a estradna imena predvodit će Boris Novković. Sav prihod namijenjen je kupnji sportske opreme za Dječji vrtić u Buzetu. J. Š.

Šibenik uskoro na karti za prihvat cruisera

ŠIBENIK – Rezultatima sezone na izmaku možemo biti zadovoljni, a zasluge za postignuto podjedanako zaslužuju djelatnici inspektorata i odgovorni turistički djelatnici, zaključeno je u četvrtak na sjednici Turističkog vijeća TZ Šibensko-kninske županije. Istaknuto je da je ostvareno 2,8 milijuna noćenja od čega na strance otpada 2,3 milijuna, a naplaćeno je 86,5 posto boravišnih pristojbi. Planira se i ućlanjenje Šibenika u Međunarodnu asocijaciju luka za prihvat cruisera kako bi se našao na karti njihovih mediteranskih odredišta. Do početka 2005. godine trebao bi biti dovršen master plan turističkog razvoja regije. A. R.

Turistička valorizacija Orahovice

ZAGREB – U Ministarstvu mo-

ra, turizma, prometa i razvitka u četvrtak je predstavljen studijski projektni zadatak turističke valorizacije Grada Orahovice, koji je izradila tvrtka Studije Modrić. Cilj je projekta, čija se vrijednost procjenjuje na oko 3,5 milijuna eura, povezati u jednu cjelinu tri lokaliteta - Ružica grad iz 14. stoljeća, jezero izgrađeno 1962. godine i kamenolom u eksploataciji od 1945. - koji su vrijedan potencijal za razvoj turizma na području Grada Orahovice i u Virovitičko-podravskoj županiji. (Hina)

Obrtnici nisu zaboravili »Pravo na čašu vina«

SISAK – »Potrošnja alkoholnih pića u ugostiteljskim lokalima Sisačko-moslavačke županije pala je oko 40 posto nakon primjene Zakona o sigurnosti u prometu. Mnogi ugostitelji su pred bankrotom. Najžalosnije je to, što smo u prošlim nekoliko godina unaprijedili vinogradarstvo i vinarstvo, osobito u moslavačkom dijelu županije, a sad propast prijete i proizvođačima autohtonih sorti vrsnih vina«, rekao je predsjednik Županijske obrtničke komore Željko Vrbanus na sjednici Skupštine u četvrtak u Sisku. Napomenuo je da je peticiju »Pravo na čašu vina« potpisalo 177.000 građana i da se ona nastavlja. HOK je odlučio područnim komorama i udruženjima dati naputak o novim legalnim oblicima prosvjeda, ako u roku mjesec dana Vlada ne potakne promjene spornog zakona. M. G.

Uređuju bazene, a djeca ne znaju plivati

VARAŽDIN – Grad Varaždin je izdvojio 38 milijuna kuna za dogradnju gradskih bazena, ali u proračunu nije predviđeno 120.000 kuna za učenje plivanja za osnove, koji i na kraju III. razreda to nisu naučili. To je, komentirajući proračun Grada Varaždina, na konferenciji za novinare u četvrtak rekao Zlatko Horvat, predsjednik varaždinske podružnice HNS-a i zamjenik gradonačelnika. Proračun za 2005. godinu utrošuću je. HNS traži da se u njemu osigura novac za uređenje bivše zgrade Vartimpexa za tehnološki park te do kraja ožujka odredi lokacija za gradnju sportske dvorane. K. G.

Branko Lustig počasnii građanin Osijeka

OSIJEK – Osječko Gradsko vijeće u četvrtak je odlučilo da se za počasnoga građanina Osijeka ove godine proglasi poznati filmski djelatnik i producent Branko Lustig. U obrazloženju odluke navedeno je da je Lustig, rođen u Osijeku 1932., uz dva Oscara za filmove »Schindlerova lista« Stevena Spielberga i »Gladijator« Ridleyja Scotta te brojna druga priznanja, najuspješniji hrvatski filmski djelatnik svih vremena. (Hina)

Ugrožena ljudska prava

PULA – Od iznimne je važnosti razviti među građanima svijest o tome da reagiraju na kršenje ljudskih prava, rekla je u četvrtak na konferenciji za novinare u Puli tajnica Koordinacije za ljudska prava Istarske županije Sonja Lovrečić te najavila program obilježavanja Dana ljudskih prava u Istri. Fabricio Radin, dopredsjednik Koordinacije, osudio je nasilje skinheads u Puli te je apelirao na MUP i Državno odvjetništvo da ga stanu na kraj rasnoj, nacionalnoj i vjerskoj diskriminaciji, koje eskaliraju i u fizičke napade. Treba djelovati preventivno, ali i represivno. S. B.

SDP: Tko će izbrisati sramotu zbog Budakove ulice?

SISAK – »Ista tematska sjednica Skupštine Sisačko-moslavačke županije o stanju u gospodarstvu, koja je početkom tjedna bila u Sisku, održana je i prije tri godine u sisačkoj Željezari. Nijednom nije bilo riječi provode li se njezini zaključci, a o tome nije bilo govora ni neki dan. Zaključaka nema tko provesti, jer prevladava politički voluntarizam i sukob interesa kod lokalnih i županijskih dužnosnika«, ocijenio je predsjednik sisačkog SDP-a Marijan Malina na konferenciji za novinare, koju je u Sisku održao u četvrtak s predsjednicom županijske organizacije SDP-a Marijom Lovrić. Mnogi su na tom skupu iznosili podatke po svome nahodenju, pa nismo dobili objektivnu analizu stanja u gospodarstvu, rečeno je. Čelnici SDP-a ustvrdili su i to da nije Zadar zadnji hrvatski grad s Ulicom Mile Budaka, jer ju ima i Sisak. »Već smo triput predlagali promjenu naziva, ali više nećemo. Vidjet ćemo tko će izbrisati tu sramotu«, naglasio je Malina. M. G.

Vjesnik istražuje: Ima li nepravilnosti u Specijalnoj bolnici u Varaždinskim Toplicama

Mojžišev istup u javnosti »vjerojatno« mu onemogućio reizbor

Mojžiš: Kriteriji koje je ravnatelj primijenio ne postoje, već su voditelji odjela imenovani po podobnosti i lojalnosti. Čuo sam da mi se priprema otkaz, da traže neki razlog da to učine / Mojžiš na tome mjestu ne bi surađivao kako mislim da bi trebao i zato ga nisam postavio, što je moje pravo, kaže ravnatelj bolnice

Mihaela Zagorsćak

VARAŽDIN – Nakon što je dr. Vlado Mojžiš posredstvom medija izvijestio javnost o nepravilnostima u Specijalnoj bolnici u Varaždinskim Toplicama, o čemu je Vjesniku pisao, smijenjen je s mjesta voditelja odjela. Mojžiš je rekao da je bolnica kupila rendgen vrijedan tri milijuna kuna, iako joj taj aparat ne treba, upozorio je na to da je jedan od liječnika u sukobu interesa, jer bolnici prodaje dekore iz svoje trgovine te je kritizirao rad Upravnog vijeća bolnice na čijem je čelu varaždinski župan Zvonimir Sabati.

Nova sistematizacija

»Kad sam dobio odluku da sam razriješen dužnosti voditelja odjela, nisu mi naveli razlog, ali znam da je u po-

Vlado Mojžiš

zadini moja kritika Upravnog vijeća i ravnatelja, koju sam javno iznio«, rekao je Vjesniku Mojžiš, koji je na mjestu voditelja odjela bio od 1985. godine. Navodi da je ravnatelj bolnice njegovo razrješenje opravdao novom reorganizacijom i sistematizacijom posla. »Po pravilni-

ku o reorganizaciji i sistematizaciji, koji je prihvatilo samo Upravno vijeće, uvedena je reizbornost svih voditelja odjela. Ravnatelj je bez poznatih kriterija na mjestu voditelja odjela imenovao ljude, koji imaju mnogo manje staža od mene. Kriteriji koje je ravnatelj primijenio ne postoje, već su voditelji odjela imenovani po podobnosti i lojalnosti«, ističe Mojžiš.

Navodi i to da je za pomoćnika ravnatelja za turizam izabran čovjek, koji je fakultet završio prije manje od pet godina, što nije u skladu sa statutom. Osim plaće, novoizabrani pomoćnik, kaže Mojžiš, prima i 16 posto dodatka na što nema pravo, jer to imaju samo zdravstveni djelatnici. »Čuo sam da mi se priprema otkaz, da traže neki razlog da to učine. Hajka

na mene je počela, ali ništa me ne plaši. Ne mogu mi uzeti znanje i poštenje, a potkupljiv nisam da bih ušao u njihovu igru«, istaknuo je Mojžiš.

Ravnatelj Denis Kovačić kaže da Mojžiš nije smijenjen, već samo nije ponovno izabran, jer je statutom bolnice predviđeno reizbornost svih rukovodećih mjesta. »Izbor i imenovanje rukovodećih ljudi provodi ravnatelj i kriteriji nisu propisani statutom ni pravilnikom o reorganizaciji. Moj je jedini kriterij bio da s tom osobom mogu korektno surađivati«, ističe Kovačić. Upitan o tome je li Mojžiševo istupanje u javnosti imalo utjecaja na to da ne bude izabran, Kovačić je rekao da na to ne mora odgovoriti, ali da je vjerojatno imalo utjecaja.

»Mojžiš na tome mjestu ne

bi surađivao kako mislim da bi trebao i zato ga nisam postavio, što je moje pravo«, naglasio je.

Sudska istraga

Ravnatelj topličke bolnice rekao je Vjesniku i to da je pomoćnik za turističko-ugostiteljsku djelatnost imenovan u skladu sa statutom koji je donijelo Upravno vijeće bolnice i potvrdilo Županijsko poglavarstvo. Pomoćnik je i imenovalo Upravno vijeće i to nije posao ravnatelja. »Po statutu, osoba koja se imenuje mora imati najmanje pet godina rada u struci, a Upravno vijeće je mjerodavno tumačiti odredbe tog statuta i to nije našlo ništa sporno. Imenovan je čovjek, koji razumije i dobro radi svoj posao«, kaže ravnatelj. On navodi da 16 posto dodatka na plaću ne pripada

samo zdravstvenim djelatnicima, jer je Upravno vijeće pri donošenju pravilnika prihvatilo koeficijente i dodatke na plaću na koje imaju pravo svi pomoćnici ravnatelja bez obzira radi li se o zdravstvenim djelatnicima ili ne. »Ovdje se radi samo o napadu na imena, ni o čemu drugom. Kad je Mojžiš bio član Upravnog vijeća, donosio je odluke, koje je kasnije nijekao. On ne razumije sustav u kojem radi«, napominje Kovačić, a na Vjesnikovo pitanje priprema li se Mojžišu otkaz, odgovorio je nijedno. No, dodao je da će se koristiti svim pravnim mehanizmima da ga stavi pod kontrolu. Budući da je Mojžiš prijavitelj Državnom odvjetništvu nepravilnosti u radu bolnice, u Općinskom sudu Vjesnik doznaje da se to istražuje.